

SKYDDSFÖRESKRIFTER STORA HERRESTAD

UPPDRAG Vattenskyddsområden Ystads kommun	UPPDRAGSLEDARE Linnea Ruderfelt	DATUM 2018-10-23
UPPDRAGSNUMMER 13001474	UPPRÄTTAD AV Linnea Ruderfelt, sweco Pernilla Jägerfall, Ystads kommun	STATUS Leverat

Inledning

Vattenskyddsområdets syfte är att skydda grundvattenkvalitén, och minska risken för förorening av råvattenresursen.

Att inrätta bestämmelser, benämnda skyddsföreskrifter, inom vattenskyddsområde är en administrativ åtgärd för att stärka skyddet för en vattentäkt.

Skyddsföreskrifterna anger vad man inte får lov att göra inom området utan tillstånd eller anmälan. Även förbud kan förekomma. Vägledning för utformning av skyddsföreskrifter ges i Naturvårdsverkets allmänna råd om vattenskyddsområde 2003:16.

Legalt stöd och syfte

Skyddsföreskrifter för vattenskyddsområde meddelas med stöd av 7 kap. 22 § Miljöbalken. I Naturvårdsverkets handbok om vattenskyddsområde¹ anges vad syftet bör vara med vattenskyddsföreskrifter i de olika skyddszonerna:

- För vattentäktsszonen bör gälla sådana föreskrifter att all annan verksamhet än vattentäktverksamhet förbjuds.
- För den primära skyddszonen bör gälla sådana skyddsföreskrifter att rådrum erhålles i händelse av akut förorening.
- För den sekundära skyddszonen bör gälla sådana skyddsföreskrifter att en hög vattenkvalitet bibehålls eller förbättras.

Föreskrifter bör utformas med Naturvårdsverkets allmänna råd om vattenskyddsområde (NVFS 2003:16) som referensram och norm. De allmänna råden är dock anpassade utifrån generella förhållanden. En platsspecifik anpassning av föreskrifterna måste alltid göras, givet förutsättningarna i det vattenskyddsområde som avses. De allmänna råden är således inte tillämpliga rakt av i alla vattenskyddsområden.

¹ Naturvårdsverkets handbok 2010:5.

Formulering och restriktionsnivå

Vattenskyddsföreskrifterna bör inte kräva åtgärder eller vara påbud, utan ska utformas som restriktioner i markanvändningen/verksamheten. Föreskrifterna ska vara tydliga och juridiskt hållbara (d.v.s. tydliga). Vattenskyddsföreskrifterna anger vad man inte får lov att göra inom vattenskyddsområdet, inte vad man får göra eller hur man ska göra. Vattenskyddsföreskrifter är ett komplement till annan lagstiftning och dubbelregleringar ska så långt som möjligt undvikas. Under senare år har det i vattenskyddssammanhang aktualiserats att de skyddsföreskrifter som föreslås ska vara möjliga att utöva praktisk tillsyn över, annars är de inte lämpliga föreskrifter.

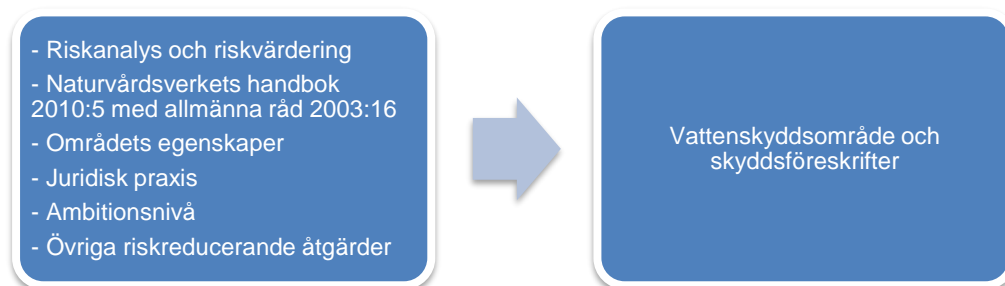
Föreskrifterna formuleras med någon av följande restriktionsnivå:

	Anmälningssplikt används då tillsynsmyndigheten vill ha kännedom om en verksamhet eller en åtgärd inom vattenskyddsområde. Möjlighet finns att göra förelägganden med hänsyn till vattentäktens skyddsbehov i relation till verksamhetens risknivå. Sex veckor efter att tillsynsmyndigheten bedömer att anmälan är komplett får verksamheten påbörjas även om tillsynsmyndigheten inte återkommit till den som lämnat in ansökan.
	Tillståndsplikt används då tillsynsmyndigheten vill ha möjlighet att kontrollera förutsättningarna för hur en verksamhet eller åtgärd bedrivs inom ett vattenskyddsområde. Möjlighet finns att ställa villkor med hänsyn till vattentäktens skyddsbehov i relation till verksamhetens risknivå. Verksamheten får inte bedrivas utan att tillstånd erhållits.
	Förbud är en strängare reglering än ett tillståndskrav och bör användas om huvudregeln är att verksamheten eller åtgärden inte ska bedrivas. Ansökan kan göras om dispens från förbudet. Verksamheter som omfattas av förbud får inte bedrivas om inte dispens erhålls.

Vattenskyddsföreskrifter som föreslås för Ystads vattenskyddsområden har utformats med vattentäkternas nutida och framtida skyddsbehov i fokus och representerar i många avseenden en tillämpning och uttolkning av miljöbalkens intentioner som uttrycks i miljöbalkens allmänna hänsynsregler (MB 2 kap). I vissa fall kan en föreskrift med stöd av miljöbalkens 7 kap vid behov och med hänsyn till syftet innebära ett större krav på försiktighet än vad som följer av miljöbalkens allmänna aktsamhetsregler.

Grund för förslag till vattenskyddsföreskrifter

Utförd riskanalys och workshop om riskförebyggande åtgärder ligger till grund för förslaget om skyddsföreskrifter, men även andra aspekter finns som också måste beaktas i arbetet. Även om såväl riskanalys som riskvärdering utgör viktiga underlag finns det inte i alla fall en tydlig och enkel koppling till vattenskyddsområdets eller skyddsföreskrifternas utformning, se Figur 1.

Figur 1: Riskanalysen används för att synliggöra den samlade riskbilden i det riksinvetningsområde som undersökts i arbetet inför framtagande av förslag till vattenskyddsområde och skyddsföreskrifter. Resultatet från riskanalysen, tillsammans med den efterföljande riskvärderingen, är ett av flera underlag som används vid framtagandet av förslaget.

Förslaget till skyddsföreskrifter är därtill resultat av en avvägning där den nytta vattentäkten erhåller med givna skyddsföreskrifter sätts i relation till den uppoffring skyddsföreskrifterna medför för de som berörs. Vattenskyddsföreskrifterna ska bidra till ett långsiktigt skydd av vattentäkten, men får samtidigt inte gå längre än vad som krävs för att uppnå detta.

Förslag till skyddsföreskrifter

§ 1 Vattentäktszon

Inom vattentäktszonen är annan verksamhet än vattentäktsverksamhet förbjuden.

§ 2 Petroleumprodukter

Primär skyddszon	Sekundär skyddszon
<p>Hantering av större mängd än 25 liter är förbjudet.</p> <p><i>Undantag gäller för transporter.</i></p> <p><i>Undantag gäller för bränsle i drifttanken på fordon eller i reservkraftverk med sekundärt skydd.</i></p> <p><i>Undantag gäller för vägunderhåll.</i></p> <p><i>Undantag gäller för befintlig lagring som har sekundärt skydd eller sker i pannrum eller liknande utrymme inomhus, som saknar golvbrunn.</i></p>	<p>Hantering av större mängd än 250 liter kräver anmälan till Ystad-Österlenregionens miljöförbund.</p> <p><i>Undantag gäller för transporter.</i></p> <p><i>Undantag gäller för bränsle i drifttanken på fordon.</i></p> <p><i>Undantag gäller för vägunderhåll.</i></p>

§ 3 Bekämpningsmedel

Primär skyddszon	Sekundär skyddszon
<p>Hantering och spridning av kemiska bekämpningsmedel kräver tillstånd från Ystad-Österlenregionens miljöförbund.</p> <p><i>Undantag gäller för transporter.</i></p> <p><i>Undantag gäller för användning inomhus.</i></p>	<p>Yrkesmässig hantering och spridning av kemiska bekämpningsmedel kräver tillstånd från Ystad-Österlenregionens miljöförbund.</p> <p><i>Undantag gäller för transporter.</i></p> <p><i>Undantag gäller för användning inomhus.</i></p>

§ 4 Växtnäringsämnen

Primär skyddszon	Sekundär skyddszon
<p>Yrkesmässig spridning av växtnäringsämnen kräver tillstånd från Ystad-Österlenregionens miljöförbund.</p> <p><i>Undantag gäller för spridning på mark som ingår i angiven spridningsareal i miljöbalkstillstånd för djurhållning.</i></p>	
<p>Spridning av slam från reningsverk eller annan avloppsanläggning är förbjudet.</p>	<p>Spridning av slam från reningsverk eller annan avloppsanläggning kräver tillstånd från Ystad-Österlenregionens miljöförbund.</p>
<p>Lagring av stallgödsel kräver tillstånd från Ystad-Österlenregionens miljöförbund.</p>	<p>Lagring av stallgödsel kräver anmälan till Ystad-Österlenregionens miljöförbund.</p>

§ 5 Hantering av hälso- och miljöfarliga produkter

Primär skyddszon	Sekundär skyddszon
<p>Hantering av större mängder än för hushållsbehov av hälso- och miljöfarliga produkter är förbjudet.</p> <p><i>Undantag gäller transporter samt lagring som har sekundärt skydd eller sker i ett utrymme inomhus som saknar golvbrunn.</i></p>	<p>Hantering av större mängder än för hushållsbehov av hälso- och miljöfarliga produkter kräver tillstånd från Ystad-Österlenregionens miljöförbund.</p> <p><i>Undantag gäller transporter samt lagring som har sekundärt skydd eller sker i ett utrymme inomhus som saknar golvbrunn.</i></p>

§ 6 Upplag

Primär skyddszon	Sekundär skyddszon
Uppläggning av avfall, förorenade massor eller massor med okänt föroreningsinnehåll under längre tid än tre månader är förbjudet .	Samma som i primär skyddszon.
Uppläggning av vägsalt och dammbindningsmedel utan tät täckning är förbjudet .	Samma som i primär skyddszon.

§ 7 Avloppsanläggningar

Primär skyddszon	Sekundär skyddszon
Installation av ny enskild avloppsanläggning för utsläpp av hushållspillvatten är förbjuden . Undantag: Anläggningar för utsläpp av BDT-vatten kräver tillstånd	-
Vid nyanläggning ska trycksatta avloppsledningar förses med skyddsror.	-

§ 8 Miljöfarlig verksamhet

Primär skyddszon	Sekundär skyddszon
Ny miljöfarlig verksamhet eller åtgärd som är tillståndspliktig enligt 2-32 kap i miljöprövningsförordningen (2013:251 och eventuella senare ändringar) är förbjuden .	-

§ 9 Vägar, parkering och fordonstvätt

Primär skyddszon	Sekundär skyddszon
Ny etablering av väg eller parkeringsplats för mer än 20 personbilar eller motsvarande kräver tillstånd från Ystad-Österlenregionens miljöförbund . <i>Undatag gäller för byggnation av väg som omfattas av vägplan.</i>	Samma som i primär skyddszon.

Primär skyddszon	Sekundär skyddszon
<p>Obevakad parkering eller obevakad uppställning av tunga fordon eller arbetsmaskiner längre än tre timmar är förbjudet.</p> <p><i>Undantag gäller för parkering på tätt underlag inomhus, på hårdgjord yta utomhus försedd med oljeavskiljare eller parkering med uppsamlingskärl under motor och bränseltank som rymmer hela bränslevolymen.</i></p>	-
<p>Fordonstvätt annat än avsköljning med kallt vatten är förbjuden.</p> <p><i>Undantag gäller fordonstvätt i anläggning som är prövad enligt miljöbalken.</i></p>	Samma som i primär skyddszon.

§ 10 Materialtäkter och markarbeten

Primär skyddszon	Sekundär skyddszon
<p>Materialtäkt är förbjuden.</p> <p><i>Undantag gäller för husbehovstäkt.</i></p>	Samma som i primär skyddszon.
<p>Markarbeten kräver tillstånd från Ystad-Österlenregionens miljöförbund.</p> <p><i>Undantag gäller för markarbeten på en sammanhängande yta mindre än 200 m² eller underhåll av markledningar.</i></p>	Samma som i primär skyddszon.
<p>Återfyllnad eller annan användning av avfall, massor med okänt föroreningsinnehåll eller massor som är förorenade är förbjudet.</p>	Samma som i primär skyddszon

§ 11 *Energianläggningar och brunnar*

Primär skyddszon	Sekundär skyddszon
Nyetablering av anläggning för lagring eller utvinning av värmeenergi eller kyla från jord, berg eller grundvatten kräver tillstånd från Ystad-Österlenregionens miljöförbund.	Samma som i primär skyddszon.
Anläggande av brunn för enskild vattenförsörjning kräver tillstånd från Ystad-Österlenregionens miljöförbund.	Samma som i primär skyddszon.

§ 12 *Skyltning*

Där petroleumprodukter eller andra hälso- och miljöfarliga produkter (se definition nedan) hanteras ska skylt finnas som informerar om vattenskyddsområdets existens. Skyltarna tillhandahålls av vattentäktens huvudman. Undantag gäller vid hantering av nämnda produkter för hushållsbehov.

§ 13 *Allmänna bestämmelser*

Ikraftträdande

Skyddsföreskrifterna gäller från det datum då Länsstyrelsen beslutar om att fastställa vattenskyddsområde och skyddsföreskrifter. Enligt 7 kap. § 22 Miljöbalken ska skyddsföreskrifterna gälla från denna tidpunkt även om de öveklagas.

För befintliga anläggningar och verksamheter träder föreskrivna förbud och föreskrivna krav på tillstånd- eller anmälningsplikt i kraft två år efter att dessa skyddsföreskrifter har fastställts.

Anmälningsplikt vid risk för förorening

Fastighetsägare, nyttjare av fastighet eller verksamhetsutövare inom vattenskyddsområdet ska omedelbart anmäla spill, läckage och annan förorening från oljor, kemikalier eller andra miljöfarliga ämnen om de är av sådan omfattning att de kan medföra risk för förorening av mark och vatten. Anmälan ska göras till Räddningstjänsten via telefon 112.

Tillstånd

I de fall tillstånd krävs enligt dessa föreskrifter ska skriftlig ansökan om tillstånd skickas till Ystad-Österlenregionens miljöförbund. I samband med sådan prövning kan Länsstyrelsen föreskriva särskilda villkor som anses erforderliga för att undvika oacceptabel vattenförorening. Som förutsättning för sådant tillstånd gäller att det kan visas att verksamheten kan utföras och drivas utan risk för skada för vattenförekomsten.

Tillstånd enligt dessa skyddsföreskrifter krävs inte om motsvarande delar i verksamheten tillståndsprövats eller ska tillståndsprövas enligt miljöbalkens 9, 11 och 12 kapitel eller annan förordning utfärdad eller med stöd av miljöbalken.

Anmälan

I de fall anmälan krävs enligt dessa föreskrifter ska skriftlig anmälan skickas till Ystad-Österlenregionens miljöförbund. En komplett anmälan enligt dessa föreskrifter ska ha inkommit till tillsynsmyndighet senast 6 veckor före de tatt åtgärden påbörjas. Länsstyrelsen kan förelägga om särskilda försiktighetsmått som anses erforderliga för att undvika oacceptabel vattenförorening.

Dispens

Dispens från förbud enligt dessa föreskrifter kan medges av Länsstyrelsen i Skåne län efter hörande av berörda kommunala myndigheter i respektive kommun. I samband med sådan prövning kan länsstyrelsen föreskriva särskilda villkor som anses erforderliga för att undvika oacceptabel vattenförorening.

Tillsyn, avgifter och påföljd

Tillsyn enligt dessa föreskrifter utövas av Länsstyrelsen i Skåne län. Länsstyrelsen i Skåne län kan överlåta tillsynen till Ystad-Österlenregionens miljöförbund som utövar miljötillsyn i Ystads kommun.

Brott mot skyddsföreskrifterna kan medföra påföljd enligt 29 kap 2 och 2a §§ Miljöbalken om inte andra ansvarsbestämmelser blir tillämpliga.

8 (11)

SKYDDSFÖRESKRIFTER STORA
HERRESTAD
2018-10-23

Definitioner av begrepp

Avfall

Avfall definieras enligt avfallsförordningen (2011:927). GROT ingår inte i begreppet avfall.

Avloppsvatten

Med avloppsvatten avses enligt Miljöbalkens 9 kap 2 §;

1. Spillvatten eller annan flytande orenlighet. Hushållspillvattnet består av spillvatten från WC ("klosettwater") samt från bad, disk och tvätt ("BDT-water").
2. Vatten som använts för kylning.
3. Vatten som avleds för sådan avvattning av mark inom detaljplan som inte görs för viss eller vissa fastigheters räkning (dagvatten).
4. Vatten som avleds för avvattning av en begravningsplats.

Bekämpningsmedel

Med kemiskt bekämpningsmedel avses, i enlighet med miljöbalken, kemiska produkter som är avsedda att förebygga eller motverka att djur, växter eller mikroorganismer förorsakar skada eller olägenhet för människors hälsa eller skada på egendom. Ogräsättika och såpvatten räknas inte som bekämpningsmedel i dessa föreskrifter.

Förorenade massor

Med förorenade massor avses i dessa föreskrifter massor från ett förorenat område eller efterbehandlingsprojekt, d.v.s. från ett område, en deponi, mark, grundvatten eller sediment som är förorenat och vars föroreningshalter påtagligt överskrider lokal eller regional bakgrundshalt. Vad som avses med förorenade massor kan därför variera mellan olika platser och får avgöras av tillsynsmyndigheten.

Hantering

Med hantering avses - i enlighet med miljöbalken - en verksamhet eller åtgärd som utgörs av tillverkning, bearbetning, behandling, förpackning, förvaring, transport, användning, omhändertagande, destruktion, konvertering, saluförande, överlåtelse och därmed jämförliga förfaranden.

Husbehovstäkt

Med husbehovstäkt avses i dessa föreskrifter sådant uttag av material som ska användas inom den egna fastigheten för dess egna behov som t.ex. förbrukning som krävs för skötsel av jordbruks- eller skogsbruksfastighet. En materialtäkt där det utbrutna materialet används som ersättning för tjänster, avyttras eller på annat sätt utnyttjas kommersiellt betraktas inte som husbehovstäkt (NFS 2003:2).

Hushållsbehov

Med hushållsbehov avses här hantering av enstaka förpackningar av de största storlekarna man som enskild konsument kan köpa i detaljhandeln.

Hälso- eller miljöfarliga kemiska produkter

Med hälso- eller miljöfarliga produkter avses i dessa föreskrifter kemiska produkter klassificerade och märkta som farliga enligt CLP-förordningen eller enligt framtida bestämmelser med motsvarande syfte och innebörd.

Markarbeten

Med markarbeten avses schaktning, borrhning, fyllning, spontning, pålning och andra liknande arbeten på land.

Materialtäkt

Med materialtäkt avse i dessa föreskrifter täkt av berg samt sten, grus, sand, lera, torv eller andra jordarter.

Stallgödsel

Här avses stallgödsel enligt Jordbruksverkets definition: "husdjurens träck eller urin med eventuell inblandning av foderrester, strömedel eller annan vätska såsom spillvatten, disk- och tvättvatten, pressaft från ensilage eller eventuell nederbörd uppsamlad på gödselplatta, rastgård och i behållare. Begreppet omfattar även de ingående delarna i behandlad form."

Sekundärt skydd

Anordning som säkerställer att vätska kan fångas upp från en läckande cistern. En dubbelmantlad cistern anses som cistern med sekundärt skydd. En invallning är en annan typ av sekundärt skydd.

Tät täckning

Med tät täckning menas en förvaring som förhindrar att nederbörd och annat tillrinnande vatten kommer i kontakt med upplaget och att lakvatten därmed kan bildas.

Tunga fordon

Definieras enligt Transportstyrelsen av fordon med totalvikt överstigande 3,5 ton.

Upplag

Med upplag avses i dessa föreskrifter tillfällig eller permanent förvaring direkt på marken eller i vattnet av förorenande ämnen, avfall, förorenade massor, massor med okänd miljöstatus eller andra förorenade produkter. Förvaring av hushållsavfall från enskilda hushåll, vilket läggs i särskilda behållare för regelbunden sophämtning, är enligt dessa föreskrifter inte att betrakta som upplag. Detta gäller även komposterbart hushållsavfall från enskilt hushåll, vilket läggs i hushållskompost på den egna tomten.

10 (11)

SKYDDSFÖRESKRIFTER STORA
HERRESTAD
2018-10-23

Vattentäktsverksamhet

Med vattentäktsverksamhet avses den verksamhet som krävs för att vattentäktens huvudman ska kunna producera och leverera dricksvatten. Vattentäktsverksamhet innefattar nyanläggning och restaurering av brunnar, installation av observationsrör, ledningsomläggningar (för rå-, dricks- och processvatten), om- och tillbyggnad av vattenverk och därtill associerade byggnader, samt för verksamheten nödvändig krafförsörjning, både ordinarie och reserv.

Växtnäringsämnen

Med växtnäringsämnen avses konstgödning, mineraliska gödselmedel, naturgödsel (fastgödsel, kletgödsel, flytgödsel samt urin med ursprung från djur), avloppsslam, biogödsel, vedaska samt övriga organiska gödselmedel, dock ej gödsel från betande djur inom vattenskyddsområdet.

Yrkesmässig

Yrkesmässig verksamhet kan bedrivas av såväl fysiska som juridiska personer. För att någon ska anses yrkesmässigt bedriva en verksamhet förutsätts att verksamheten har en viss omfattning och varaktighet samt att den har ett fastställt vinstsyfte och är av självständig karaktär. Förhållanden som tyder på yrkesmässig verksamhet:

- Verksamheten bedrivs i bolagsform
- Verksamhetsutövaren är bokföringsskyldig
- Verksamhetsutövaren är momsredovisningskyldig